

Friese houtbouw krijgt bezoekerscentrum in Heeg

Op 27 juni j.l. sloeg Commissaris van de Koningin drs. E.H.T.M. Nijpels de eerste paal voor het bezoekerscentrum "De Helling" in Heeg. De Helling gaat bezoekers informatie bieden over de bouw en de geschiedenis van traditionele houten schepen in Friesland. Het centrum, dat geëxploiteerd wordt door vrijwilligers, is een initiatief van de Stichting Traditionele Scheepsbouw en vormt de eerste fase van een meerjarig project dat uiteindelijk moet resulteren in de bouw van een replica van de sinds de jaren dertig verdwenen palingaak.

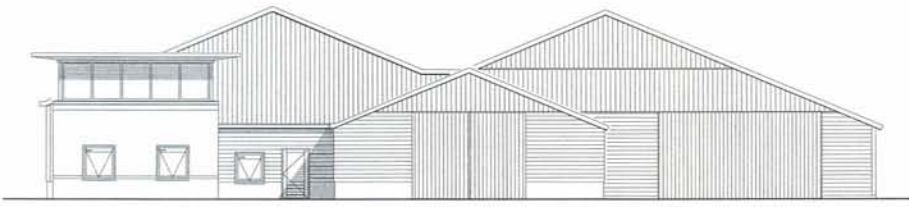
EEN STUKJE GESCHIEDENIS

In 1680 kregen voor het eerst drie aken toestemming om paling uit Friesland weg te brengen naar Londen. Tot dan toe was dit verboden, omdat de Staten van Friesland bang waren voor een tekort aan voedsel in eigen land. In 1699 werd de palinghandel vanuit Friesland helemaal

vrijgegeven en vanaf dat moment zouden de Friezen de handel geleidelijk overnemen van de Hollanders.

Gaastmeer, Heeg en Workum vormden het centrum van de Friese palinghandel. Met name rond Heeg en Gaastmeer werd de paling verzameld in zgn. leggers en gesorteerd voor de verkoop. Met speciaal

gebouwde aken werd de vis levend vervoerd naar Londen, waar de schepen bij de Dutch Mooring (ter hoogte van The Monument) ligplaats kozen om hun handelswaar uit te venten. Dit zou duren tot rond 1935, waarna de laatst overgebleven palingaak op de sloop verdween. Met de palinghandel bloeide de scheepsbouw. In Heeg waren drie werven waar deze aken, die zo'n 18 meter lang waren en in hun bun 20.000 pond paling kon-

de bouw moeten kunnen volgen. Het idee voor een bezoekerscentrum was geboren. Nu, ruim twee jaar later, is het zover. Dankzij de financiële steun van gemeente, provincie, bedrijven en particulieren, kon in juni j.l. met de bouw worden begonnen. Wind en weder dienende zal het centrum, dat inmiddels "De Helling" is gedoopt, in december a.s. zijn deuren openen.

De eerste paal van het bezoekerscentrum wordt door Ed Nijpels in de grond geslagen.

DOEL VAN "DE HELLING"

"De Helling" moet een ontmoetingsplaats worden voor allen die in de traditionele Friese houtbouw zijn geïnteresseerd: niet alleen palingaken, maar ook boeiers, Friese jachten, tjotters en boatsjes, kortom alles wat in de loop van de tijd op de werf is gebouwd. Groepen uit het bedrijfsleven en van scholen, individuele bezoekers en watersporters zijn van harte welkom om de exposities te bekijken en natuurlijk ook een kijkje op de werf zelf te nemen. En als over een of twee jaar, wanneer de financiering rond is, met de bouw van een nieuwe palingaak wordt begonnen, kan ook die op de voet worden gevolgd.

Het boek 'De helling onder Heeg' is verkrijgbaar via Jachtwerf Pier Piersma, tel. 0515-442558/442680 of kijk op www.piersma.nl

Foto links: Palingaken aan hun mooring op de Theems. Boven: opname van een palingaak. Onder: Bij zo'n eerste paal hoort een feestje met cadeau.

den vervoeren, werden gebouwd. Een van de drie werven, die nog steeds bestaat en die tot op de dag van vandaag in bedrijf is gebleven, is de uit 1699 daterende werf van Pier Piersma in Heeg.

EEN BOEK

In 1999 verscheen het boek *De Helling onder Heeg*, waarin Sicco van Albada verslag doet van zijn speurtocht naar driehonderd jaar geschiedenis van de werf aan het Syl (zie ook SdZ 1999.5). Met die speurtocht werd het idee geboren: er moest weer een nieuwe palingaak worden gebouwd. En natuurlijk zouden bezoekers

